

ponechání v dosavadním bytě se stalo jen z důvodu lidskosti vzhledem k poválečné nouzi o malé byty a že bylo horníkům všeobecně známo, že se jim po pensionování ponechá dosavadní byt z toho důvodu, ale jen do odvolání. Podle toho šlo při ponechání dosavadního bytu žalovanému jen o zvláštní pensijní přílepkování jako bývalému zaměstnanci žalujícího těžářství, kdykoli odvolatelné, nikoli o poměr nájemní. Změna v poměru nájemním nenastala za vylíčeného stavu ani tím, že žalovaný byl ponechán v bytě delší dobu a že mu byly zvýšeny po pensionování poplatky připadající na byt a vedlejší požitky.

Čís. 15243.

Kdy má zaměstnanec právní nárok na remuneraci.

(Rozh. ze dne 30. května 1936, RvI 685/36.)

Žalobce se na žalované domáhá zaplacení remunerace. První soud neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud uznal žalobní nárok důvodem po právu určitou částkou.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Nejvyšší soud odůvodnil v rozhodnutí ve Sb. n. s. 10661, že se nárok na periodickou remuneraci může opírat buď o smluvní ujednání stran nebo o obchodní zvyklost v místě, kde je zaměstnavatelův závod, anebo že může býti podle okolností založen i tím, že zaměstnavatel vyplácí ve svém podniku remunerace po delší dobu pravidelně, třeba dobrovolně a ne vždy ve stejné výši. V souzené věci nebyla remunerace mezi stranami smluvna, a nebylo ani tvrzeno, že v místě, kde je závod žalované firmy, jest obchodní zvyklostí vypláceti zaměstnancům periodické remunerace. Odvolací soud však zjišťuje, že v závodě žalované firmy byla vyplácena remunerace pravidelně každý rok v nestejně výši, jež závisela na rozhodnutí správní rady podle výkonnosti toho kterého úředníka a podle bilančních výsledků, a usuzuje z toho, že se takto stalo vyplácení remunerací v podniku žalované strany zvyklostí a že žalobci tím vzešel právní nárok na výplatu remunerace za spornou dobu. Avšak pouhá skutečnost, že byly zaměstnancům podniku po delší dobu vypláceny remunerace, ještě sama o sobě nezakládá právní nárok na jejich výplatu. Otázku tu jest v každém jednotlivém případě řešiti zvlášť podle okolností případu, jak to bylo též zdůrazněno ve svrchu uvedeném rozhodnutí. Žalovaná firma přednesla, že převážná část její zaměstnanců měla remuneraci zajištěnu v pevné výši smluvně, že druhá část dostávala remunerace každoročně v nestejně výši podle návrhů přednostů oddělení a po schválení správní radou vždy po valné hromadě až do roku 1932, tedy naposled za rok 1931 a že mnoha za-

městnancům v těchto letech se nedostalo z určitých důvodů, jim nesdělených, remuneration. Pokud byly remuneration poskytnuty zaměstnancům, kteří na výplatu jich neměli nárok, řídila se prý správní rada kvalifikací toho kterého úředníka a finančním výsledkem posledního bilančního roku a vyplatila tudíž v roce 1932 (za rok 1931 finančně méně úspěšný) jen remuneration menší, kdežto za léta 1932 a 1933, v nichž bilance nevykázala zisk, již remuneration nevyplatila. Konečně uplatňovala žalovaná, že pokud zaměstnanci neměli remuneration zaručeny ve služebních smlouvách, šlo o pouhou remunerační odměnu, jejíž udělování bylo vyhrazeno volné úvaze správní rady bez prejudice pro příští rok, čemuž byl zřetelně dán výraz tím, že remuneration pro každého zaměstnance musely býti navrženy zvlášť podle výkonnosti jednotlivého úředníka, a byly jen povoleny podle bilančních výsledků, zvláště jen vykazovala-li bilance zisk, že se remuneration měnily směrem nahoru a dolů, že o tom zaměstnanci věděli a museli věděti podle způsobu, jakým remuneration musely býti navrženy a jak byly povoleny, a že žádný ze zaměstnanců ani proti výši udělené mu remuneration, ani proti tomu, že mu případně remuneration nebyla povolena, si nikdy nestěžoval. Tyto žalovanou firmou tvrzené skutečnosti odvolací soud nezjistil resp. dosti přesně nezjistil, ač mají důležitý význam pro spornou otázku, zda žalobci vznikl právní nárok na výplatu remuneration, jichž se domáhá, při čemž odvolací soud vychází z tohoto právního hlediska: Byla-li většině zaměstnanců remuneration v pevné výši zaručena ve služebních smlouvách a z ostatních zaměstnanců jen některým vyplácena remuneration v nestejné výši podle určitých zásad vyhrazených volné úvaze správní rady, šlo o výhradu, již zaměstnavatelka dala jasně najevo, že placením remuneration nelze vytvořiti prejudic, a při takové výhradě nemohl vzniknouti zaměstnancům právní nárok, zejména bylo-li nebo mohlo-li aspoň býti zaměstnanci známo, že zaměstnavatelka placením mimořádných částek nechce vytvořiti domněnku, že by tu šlo o část platu, museli-li podle tvrzení žalované býti pro každého úředníka vypracován zvláštní návrh a při něm přihlíženo k výkonnosti a kvalifikaci jednotlivého zaměstnance, bylo-li poskytnutí remuneration učiněno závislým na dosažení zisku akciovou společností, a byli-li někteří úředníci vyloučeni z poskytnutí remuneration a pod. Přidružila-li se k tomu ještě okolnost, že si proti vylíčenému postupu firmy zaměstnanci nestěžovali, bylo by též uvážiti, zda z toho neplyne závěr, že mlčky s tím souhlasili a zda takto nebyla pohnutka firmy v příčině výplaty remuneration konkludentním způsobem (§ 863 obč. zák.) stanovena podmínkou (§ 901 obč. zák.), takže by zaměstnancům nevznikl právní nárok na remuneration, nebylo-li v některém roce dosaženo zisku. Odvolací soud měl tedy předem zjistiti celkový počet úředníků firmy (zaměstnanci-neúředníci nedostávali podle souhlasného přednesu stran remuneration), a dále zjistiti, kolik z nich mělo remuneration smluvně zajištěné a kolik z nich je dostávalo pravidelně, pokud se týče kolika z nich remuneration nebyly vůbec vypláceny. Dále měl odvolací soud přesně zjistiti, jaký byl vnitřní postup při udělování remuneration v jednotlivých rocích, jak se jejich poskytnutí navrhovalo resp. kdo je navrhoval a podle jakých zásad a jak došlo ke konečnému roz-

hodnutí u každého jednotlivého úředníka. Konečně, zda tento postup byl zaměstnancům znám a zda si nestěžovali proti výši resp. proti neposkytnutí remunerací. Za tím účelem bude zvláště třeba ještě znova provést důkazy a bude na soudě, by podle § 182 c. ř. s. přiměl strany k tomu, aby doplnily přednes a nabídly další důkazy, zejména o bilančních výsledcích žalované firmy v každém z roků v úvahu přicházejících. Pro posouzení sporu nemá význam okolnost, že žalovaná při výplatě remunerací srážela daň důchodovou, ježto podle zákona o dani důchodové podléhají dani i takové příjmy, na které nemá příjemce právního nároku, a bylo jen úkonem opatrnosti, když žalovaná, ručící za daň z příjmů zaměstnancových, tuto daň srazila a vyhradila zájemcům, by ve vyměřovacím řízení uplatňovali tuto srážku jako neodůvodněnou.

Čís. 15244.

Vázanost procesního soudu pravoplatným usnesením o zabavení žalované pohledávky přikázané k vybrání.

(Rozh. ze dne 30 května 1936, Rv I 294/36.)

Žalovaná učinila na prvním soudě mimo jiné i námitku, že se žalobkyni nedostává oprávnění k žalobě, poněvadž nároky, které jí přísluší z důvodu pense proti žalované, byly přikázány jejím věřitelům v exekčním řízení k vybrání. Žalobkyně, která se domáhá žalobou nároku nad existenční minimum jí nezabavené, tuto námitku jen částečně popřela uvedši jednak, že z větší části zaplatila pohledávky vymáhajících věřitelů žalovanou v jejím přípravném spise uvedené, jednak, že nároky žalobou uplatněné jako tak zvané drahotní přídavky nepodléhají exekuci a že exekuce vedená na její pensi nezbavuje ji oprávnění k žalobě o drahotní a vybavovací příspěvek, když žalovaná tyto nároky žalobkyně neuznává a zažalované příspěvky neplatí. **P r v é m u s o u d u** stačilo k zamítnutí dotčené námítky žalované, že nároky žalobkyně nebyly žalovanou uznány a že z tohoto důvodu nemohly býti ani zabaveny. V odvolacím řízení učinila žalovaná stejný přednes jako na soudě prvé stolice, avšak **o d v o l a c í s o u d** se námitkou tou neobíral, nýbrž řešil spor ve věci samé a potvrdil rozsudek prvního soudu žalobu zamítající.

N e j v y š š í s o u d uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Podle judikatury dovolacího soudu (Sb. n. s. civ. č. 10981, 10837, 9247, 6940, 5655), ke které se pro stručnost odkazuje, má přikázání pohledávky, dlužníku proti poddlužníku příslušející, k vybrání za následek ztrátu žalobního práva dlužníkovu proti poddlužníkovi až do výše peníze, kterým byla pohledávka vymáhajícímu věřiteli přikázána k vy-